

Ka LIA fortæll?

Eit gjensyn med kv-spørsmål i norske dialektar

Øystein A. Vangsnes og Marit Westergaard

Undersøkinga replikerer ein tidlegare korpusbasert studie av *kv*-spørsmål utan V2 i norske dialektar. Den første undersøkinga baserte seg på Nordisk dialektkorpus (NDK), som har opptak frå perioden 2005–2010. Undersøkinga i denne artikkelen har teke utgangspunkt i det norske LIA-korpuset, der materialet er samla inn over ein lang tidsperiode og der balansen i tilfang mellom ulike delar av landet og type opptak er noko annleis enn i NDK. Dataa frå LIA-korpuset stadfestar likevel langt på veg det generelle inntrykket frå NDK, som er (i) at ikkje-V2 først og fremst førekjem med dei korte spørjeorda *kva*, *kven* og *kvar/kor*, og (ii) at ordstillinga er mest utbreidd i nordnorsk og minst utbreidd i austnorsk. Ein mogleg skilnad mellom dei to korpusa gjeld det vestnorske tilfanget med om lag halvparten så mykje ikkje-V2 i LIA (20,5 %) som i NDK (43,3 %). Det kan bera bod om at strukturar med ikkje-V2 er vortne meir vanlege på Vestlandet over tid.

Stikkord: *kv*-spørsmål, V2, ikkje-V2, spørjeord, dialektkorpus, geografisk variasjon

1 Innleiing

I Vangsnes og Westergaard (2014) undersøkte me førekomsten av hovudsetnings *kv*-spørsmål med og utan såkalla V2-ordstilling (dvs. anten fråvær av subjekt/verb-inversjon eller, i subjektsspørsmål, innsetjing av *som* i andreposisjon) i den norske delen av Nordisk dialektkorpus (Johannessen, Priestley, Hagen, Åfarli og Vangsnes 2009) (heretter NDK), altså fordelinga av strukturar som (1a, c) versus (1b, d).

- (1) a. Kor bor du? (V2)
 b. Kor du bor? (ikkje-V2)
 c. Kven kjem? (V2)
 d. Kven som kjem? (ikkje-V2)

Hovudfunna i Vangsnes og Westergaard (2014) kan oppsummerast som følgjer.

- 1) NDK-materialet stadfestar i stor grad den distribusjonen av ordstillinga i (1b) og (1d) som har vore avdekt i forskingslitteraturen frå 1980-talet og framover, som er at ikkje-V2 førekjem hovudsakleg i Nord-Noreg, Trøndelag og på Vestlandet. I tillegg styrkjer data frå korpuset eit bilete av at manglande V2 også førekjem på nordlege delar av Austlandet. Berre på sentrale og sørlege delar av Austlandet og vidare til og med Agder er strukturen uvanleg.
- 2) I spontan tale er det svært få førekomstar av komplekse eller samansette *kv*-uttrykk utan V2 (t.d. *korleis, kvifor, kva for ein ... , kor mange ...*), jamvel om talarar i visse delar av landet godtek slike strukturar i spørjeskjemaundersøkingar.
- 3) I Nord-Noreg er strukturar med ikkje-V2 (ved korte/einstava *kv*-ledd, som i (1b)) langt vanlegare enn strukturar med V2 (som i (1a)). I Trøndelag er fordelinga jamn, medan det er fleire førekomstar av V2 enn ikkje-V2 på Vestlandet sett under eitt.

Materialet i NDK er samla inn på byrjinga av 2000-talet. I dette arbeidet følgjer me opp med å undersøka om det noko eldre materialet i LIA-korpuset gir eit liknande bilete som det me fann i NDK.

Hovudspørsmålet for undersøkinga blir då om resultatata frå LIA-korpuset utfyller eller utfordrar eksisterande kunnskap om fenomenet.

I det neste avsnittet skal me først kort gjera greie for forskingshistorikken på emnet fram til prosjektet Nordisk dialeksyntaks, som etablerte forskingsinfrastrukturane Nordisk syntaksdatabase og Nordisk dialektkorpus rundt 2010 (sjå Vangsnes og Johannessen 2019). Deretter presenterer me hovudfunna frå Vangsnes og Westergaard (2014) og går vidare til å sjå på i kva grad materiale frå LIA-korpuset harmonerer med dei.

2 Litt forskingshistorikk

Nokre av dei mange arbeida som nemner eller har teke føre seg *kv*-spørsmål utan V2 i norske målføre, er Iversen (1918), Elstad (1982), Sandøy (1987), Nordgård (1985, 1988), Åfarli (1986), Taraldsen (1985, 1986), Lie (1992), Nilsen (1996), Fiva (1996), Sollid (2003), Westergaard (2003, 2005, 2009), Vangsnes (2004, 2005), Westergaard og Vangsnes (2005), Reite (2011), Rognes (2011), Vangsnes og Westergaard (2014), Westergaard, Vangsnes og Lohndal (2017), Westendorp (2018), Lohndal, Westergaard og Vangsnes (2020).

Allereie Iversen (1918, 37f) diskuterer syntaksen knytt til dei spørjande pronomena *kæm* og *ka* i Tromsø bymål og seier at dei har:

i visse henseender gjennomgaat en ganske interessant utvikling [...]. Sterkest springer vel den eiendommelige ordstilling i øinene, idet direkte spørjesætninger faar samme ordstilling som indirekte eller avhængige spørjesætninger: *kæm det va'?* *kæm du træfte?* *kæm han har vorre ilam'me?* [...] *ka det e'?* *ka'o e'?* («hvor mange er klokken?»); *ka du hete?* *ka du sa?* *ka du bæer dæ før?*

Iversen (op. cit.) nemner også at når *kæm* og *ka* står som subjekt, må dei vanlegvis følgjast av *som*, og han gir følgjande døme: *ja, kæm som vet?* *kæm som har tadd saksa?* *ka som står på?* I ein merknad peiker han dessutan på at dette gjer at dialekten skil eksplisitt mellom tilfelle der *kv*-ordet er høvesvis subjekt og predikativ som i døma *ka*

petroleum e'? versus *ka som e' petroleum?* Her har «skriftsproget» eit og same uttrykk i begge tilfelle: «Hvad er petroleum?».

Drygt seksti år seinare har Elstad (1982, 32f) ei side om fenomenet i sitt oversyn over kjennemerke ved nordnorske dialektar. Han skriv:

Ei slik ordstilling i spørsmål som: Ka dokker trur? Ka du sei? Kor det går? Kem du fekk det hos?, blir gjerne rekna for særskilt nordnorsk. Og uttrykksmåten er vanleg i alle ekte nordnorske målføre, men han er ikkje lite brukt mange stader lenger sør òg.

Vidare seier Elstad (op. cit.) at «[b]eintfram ordstilling, som vi har her, kan ein berre bruke ved spørjeorda *ka*, *kem*, *kor* (–'korleis' eller 'kvar', som somme stader kan heite *karr*).»

Dette siste har seinare, mellom anna av Taraldsen (1985) og Fiva (1996), blitt referert til som *Elstads generalisering*, gjerne presisert som at manglande subjekt/verb-inversjon berre er mogleg om spørjeordet er kort, alternativt einstava.

Me kan elles merka oss at Elstad seier at ordstillinga er «ikkje lite brukt» i dialektar sør for det nordnorske dialektområdet, og Lie (1992) viser at manglande subjekt/verb-inversjon i *kv*-spørsmål førekjem i dei fleste norske dialektar, med unntak av det sentrale austlandsområdet og sørlandskysten.¹ Åfarli (1985, 1986) diskuterer fenomenet for nordmørsk, medan Nordgård (1985, 1988) gjer det også for vestnorsk i tillegg til trøndersk og nordnorsk. Eit viktig funn i deira arbeid er at Elstads generalisering ikkje gjeld i alle dialektområde, og særleg ikkje i nordvestnorske målføre der informantar også tillèt meir komplekse *kv*-uttrykk med manglande V2, sjå følgjande døme frå nordmørsdialekt i Åfarli (1986, 98).

(2) Kåles bil du kjøpte?

¹ Lie (1992: 75) opplyser i ein fotnote at undersøkinga hans vart utført i perioden 1975-1976, altså før Elstad (1982), men ikkje publisert før 16 år seinare på grunn av andre arbeidsoppgåver.

Seinare finn Fiva (1996) at det i tromsødialekten er ein asymmetri mellom subjektsspørsmål og ikkje-subjektsspørsmål ved at Elstads generalisering heilt klart held for ikkje-subjektsspørsmål, medan ein god del informantar tillèt samansette *kv*-uttrykk i subjektsspørsmål av typen *Kor mange eleva som møtte opp i dag?* (Fiva op. cit., 148). Omtrent på same tida avdekker Nilsen (1996) at *kv*-spørsmål med *kv*-uttrykk med meir enn ei staving vert godtekne av særleg eldre talarar av norske målføre i språkkontaktområde i Nord-Troms. Forskinga på fenomenet i dei siste tiåra av 1900-talet kjem altså fram til at det er variasjon mellom norske dialektar om manglande V2 i *kv*-spørsmål er avgrensa til korte *kv*-ledd eller ikkje.

Elstad (1982, 33) seier dessutan eksplisitt om manglande inversjon i *kv*-spørsmål at «[d]enne ordstillinga er ikkje einerådande. Det kan godt heite: Ka sei du? Kor går det? og Kem fekk du det hos? Det synest å vere reint stilistiske omsyn som avgjer om ein bruker den eine eller den andre uttrykksforma». I tråd med dette finn Westergaard (2003, 2005, 2009) i sine undersøkingar av eit materiale med opptak av talarar frå Troms at ikkje-V2 særleg førekjem når subjektet i spørsmålet er gitt informasjon, medan V2 særleg førekjem når subjektet er ny informasjon og når det finitte verbet er kopulaverbet *vera*. Dette funnet har vore viktig ikkje minst for å tilbakevisa ein tanke om at valet mellom V2-struktur og ikkje-V2 kunne handla om eit val mellom ulike grammatikkar (sjå t.d. Taraldsen 1985).

Lie (1992, 65ff) legg elles fram opplysningar som tyder på at ein del av hans informantar berre tillèt manglande V2 i *kv*-spørsmål dersom *kv*-leddet er subjekt, altså til dømes setningar av typen *Kven som har vore her?* men ikkje *Kva du seier* eller *Kor du bur?*. Det verkar som at det er særleg informantar på Sørvestlandet som har gitt tilbakemeldingar av den typen.

3 Data frå ScanDiaSyn om norske *kv*-spørsmål

På byrjinga av 2000-talet visste ein såleis ein del om mikrovariasjonen knytt til hovudsetnings *kv*-spørsmål i norske dialektar. Det var klarlagt at somme dialektar berre tillèt manglande V2 i *kv*-spørsmål

når *kv*-leddet er kort (*kva*, *kven* eller *kor*) medan andre dialektar òg tillèt lengre og meir samansette *kv*-ledd. Vidare var det etablert ei forståing av at valet mellom V2 og ikkje-V2 i *kv*-spørsmål er styrt av informasjonsstrukturelle forhold. Forskinga hadde òg avdekt at dialektar kunne ha ein asymmetri mellom subjektsspørsmål og spørsmål med andre setningsledd som *kv*-ledd, dels ved at avgrensinga til korte *kv*-ledd i somme dialektar ikkje gjeld i subjektsspørsmål, og dels ved at somme dialektar berre tillèt manglande V2 i subjektsspørsmål men ikkje elles.

Dette danna utgangspunkt for dei testsetningane om fenomenet som vart inkluderte i det syntaktiske spørjeskjemaet brukt i prosjektet Nordisk dialektsyntaks (ScanDiaSyn, sjå Vangsnes, 2007a, 2007b). Spørjeskjemaet vart lagt fram for informantar frå 107 forskjellige stader i Noreg, som regel fire personar på kvar stad, og sidan organisert i den opne elektroniske infrastrukturen Nordisk syntaksdatabase (NSD, sjå Lindstad et al. 2009, Vangsnes og Johannessen 2011, 2019). Spørjeskjemaet undersøkte ei rekkje forskjellige forhold, og i utgangspunktet var det berre plass til nokre få testsetningar som gjekk direkte på hovudsetnings *kv*-spørsmål, nærmare bestemt dei følgjande fire:

1. Kven som sel fiskeutstyr her i bygda, då?
2. Kor mange elevar som går på den her skolen?
3. Kva du heiter?
4. Kva tid du gjekk ut av ungdomsskolen, då?

Ein kunne med rette ha ønskt seg fleire setningar, men samla sett kan desse testsetningane gi eit bilete av om talarar frå ein bestemt stad godtek: (i) subjektsspørsmål utan V2 (1, 2), (ii) ikkje-subjektsspørsmål utan V2 (3, 4), (iii) ikkje-V2 med lange *kv*-ledd (2, 4) eller berre korte *kv*-ledd (1, 3).

Som rapportert i Vangsnes og Westergaard (2014, 137ff), og i meir detalj i Westergaard, Vangsnes og Lohndal (2012, 2017), er biletet som NSD-materialet teiknar, langt på veg i tråd med dei indikasjonane den tidlegare forskingslitteraturen hadde gitt. Eit par ting er verdt å nemna. For det første er det slik at sjølv om Elstads genera-

lisering er hovudregelen i området frå Trøndelag og nordover, er det fleire «lommer» som liknar på mønsteret Fiva (1996) hadde rapportert for tromsømålet, nemleg at lange/komplekse *kv*-uttrykk utan V2 vert godtekne i subjektsspørsmål men ikkje elles. Vidare vert manglande V2 ved komplekse *kv*-uttrykk, slik som hjå Åfarli (1985) og Nordgård (1985, 1988), godtekne på Nordvestlandet uavhengig av syntaktisk funksjon på *kv*-leddet, og også ein del plassar i Rogaland slik som også Nordgård (op. cit.) fann hjå dei to informantane han hadde derifrå. Også opplysningane i Lie (1992) om at mange på Sørvestlandet berre godtok ikkje-V2 i subjektsspørsmål, vart attfunne i spørjeskjemadataa frå ScanDiaSyn, rett nok med ein litt nordlegare avgrensing til delar av Hordaland. Til sist synest det for dialektane nord på Austlandet å vera mykje variasjon, og dataa teiknar såleis ikkje noko tydeleg mønster, noko som i viss mon også er i tråd med opplysningane i Lie (1992).

Datainnsamlinga i ScanDiaSyn-prosjektet omfatta også innspelningar med informantane, både samtalar mellom to og to informantar og intervju med dei. Dette materialet med 2-3 timar opptak frå kvar besøkte stad vart transkribert og tilrettelagt i Nordisk dialektkorpus, altså NDK. Vangsnes og Westergaard (2014) undersøkte kva data om *kv*-spørsmål utan V2 ein finn i NDK, og tabell 1 viser dei overordna resultatane frå undersøkinga (med to små justeringar²).

	<i>N</i>	<i>V2</i>	<i>Ikkje-V2</i>
<i>kva</i>	660	284 (43,0 %)	376 (57,0 %)
<i>kven</i>	111	50 (45,0 %)	61 (55,0 %)
<i>kor/kvar</i>	130	68 (52,3 %)	62 (47,7 %)
<i>når/kva tid</i>	79	58 (73,4 %)	21 (26,6 %)
<i>kvifor</i>	47	46 (97,9 %)	1 (2,1 %)
<i>korleis</i>	128	119 (93,0 %)	9 (7,0 %)
<i>kv + XP</i>	177	169 (95,3 %)	8 (4,7 %)
Samla	1332	794 (59,6 %)	538 (40,4 %)

Tabell 1: Fordelinga av V2 og ikkje-V2 i norske *kv*-spørsmål i Nordisk dialektkorpus (Vangsnes og Westergaard 2014).

² Justeringa gjeld at eit døme med *når/kva tid* med ikkje-V2 opphavleg var telt to gonger, og talet er difor 21, ikkje 22, jf. Vangsnes og Johannessen (2019, avsnitt 4.3), og ein reknefeil som gir totaltalet 1332 (snarare enn 1334 som rapportert i Vangsnes og Westergaard 2014).

Tabellen viser eit tydeleg skilje mellom dei korte *kv*-ledda *kva*, *kven* og *kor/kvar* og dei andre ved at det er ei ganske jamn fordeling mellom V2 og ikkje-V2 for dei korte, men ei klar overvekt av V2 for dei andre. Samtidig er det interessant at *kv*-uttrykket for tid, altså *når* i standardspråka, står i ei mellomstilling med 26,6 prosent ikkje-V2, medan ingen av dei andre lange uttrykka har meir enn 7 prosent ikkje-V2. Dei 21 døma omfattar både den einstava forma *når* og ulike former av det samansette uttrykket *kva/kor tid*. Som Vangsnæs og Westergaard (op. cit., 144) diskuterer, har fem av døma det korte *kv*-uttrykket *når*, og dei er alle produserte av fem ulike informantar frå tre ulike stader i det trønderske dialektområdet. Også åtte av dei ni *korleis*-døma viser seg å involvera einstava former, og av dei totalt 39 døma med ikkje-V2 for *når/kva tid*, *kvifor*, *korleis* og *kv + XP* står ein såleis att med berre 27 døme som involverer *kv*-uttrykk med meir enn ei staving.³

Det er elles verdt å nemna at det er stor variasjon på tvers av norske talemål når det gjeld sjølve forma på *kv*-orda. Til dømes kan 'kva' ha mellom anna formene *ka*, *ke*, *kæ*, *kå*, *høtt*, *hå*, *å*, *va* og så vidare. Ut over skilnader i tal på stavingar gjer ikkje Vangsnæs og Westergaard (op. cit.) noko forsøk på å undersøka om skilnader i form på segmentnivå spelar noka rolle for ordstillinga.⁴

For dei tre korte *kv*-uttrykka der det er rikeleg med døme og ei jamn fordeling mellom V2 og ikkje-V2 i heile materialet, finn Vangsnæs og Westergaard (op. cit.) forskjellar mellom landslutane. Desse forskjellane går fram av tabell 2, med justeringar frå Vangsnæs og Johannessen (2019), der Agder er slått saman med Vestlandet (i tråd

³ Dei 27 døma med komplekse *kv*-uttrykk stammar frå 11 stader på Vestlandet og i Trøndelag. Vangsnæs og Johannessen (2019, avsnitt 4.3) har undersøkt døma og stadene nærmare opp mot data frå NSD og finn at 24 døme er ytra av informantar frå område der spørjeskjemadataa tilseier at komplekse *kv*-uttrykk vert godtekte. Dei tre attverande døma er frå høvesvis Bergen, Oppdal og Røros, der testsetningane med komplekse *kv*-uttrykk får ein låg skår, også av dei informantane det gjeld, og dette står såleis att som støy i datamaterialet.

⁴ Reite (2011) kom i si undersøking av skedsmokorsmålet fram til at ein føresetnad for at talarane kunne godta ikkje-V2, var at forma på 'kva' var *å* og ikkje *va*. Det er rimeleg å tolka det som at dei to variantane indekserer to ulike register av dialekten, eitt med (i nokon grad) ikkje-V2 og eitt utan.

med firedelinga av det norske dialektlandskapet i Mæhlum og Røyneland 2012).

	<i>N</i>	<i>[kva/kven/kor]</i> + V2	<i>[kva/kven/kor]</i> + ikkje-V2
Nord-Noreg	380	81 (21,3 %)	299 (78,7 %)
Trøndelag	116	50 (43,1 %)	66 (56,9 %)
Vestlandet	219	124 (56,6 %)	95 (43,4 %)
Austlandet	186	147 (79,0 %)	39 (21,0 %)
Heile landet	901	402 (44,6 %)	499 (55,4 %)

Tabell 2: Geografisk fordeling i den norske delen av Nordisk dialektkorpus for ±V2 i *kv*-spørsmål med korte *kv*-uttrykk (basert på Vangsnæs og Westergaard 2014)

Tabellen viser altså at ikkje-V2 dominerer i det nordnorske materialet, det er ganske jamt i det trønderske området, og litt mindre ikkje-V2, men framleis jamt, i vestnorsk. Ikkje uventa er det ein klar overvekt av V2 i austnorske målføre.

Mot denne bakgrunnen skal me no sjå korleis fordelinga av *kv*-spørsmål med og utan V2 er i LIA-korpuset når me gjer dei same søka som vart gjort i NDK.

4 *Kv*-spørsmål i LIA-korpuset

4.1 LIA-korpuset versus NDK og søk etter *kv*-spørsmål

Tabell 3 (neste side) er ei samanlikning av storleik og omfang på den norske delen av Nordisk dialektkorpus og det norske LIA-korpuset.

LIA-korpuset er monaleg større både i talet på ord, talet på personar og talet på stader. I snitt er det likevel om lag dobbelt så mange ord per person i NDK (4 566) som i LIA (2 547). For ord per stad er det meir jamt (18 000 i NDK versus 15 700 i LIA). Me ser elles at det er ein viss skilnad i omfanget frå kvar landslut i dei to korpusa, og særleg gjeld dette Austlandet som har 28,5 prosent av tilfanget i NDK men berre 16,4 prosent av tilfanget i LIA. Både frå Nord-Noreg og særleg Vestlandet er det relative tilfanget større i LIA enn i NDK. Som me skal sjå nedanfor, gir dette nokre utslag for undersøkinga vår.

	Talarar		Ord		Stader	
	NDK	LIA	NDK	LIA	NDK	LIA
Austlandet	132 (30,1 %)	226 (16,4 %)	569 861 (28,5 %)	571 054 (16,4 %)	34	51
Vestlandet	145 (33,1 %)	566 (41,2 %)	613 508 (30,7 %)	133 7241 (38,4 %)	36	100
Trøndelag	52 (11,9 %)	182 (13,2 %)	212 344 (10,6 %)	299 690 (8,6 %)	12	30
Nord-Noreg	109 (24,9 %)	380 (27,7 %)	602 207 (30,1 %)	125 3541 (36 %)	29	41
Anna el. ukategorisert	-	20 (1,5 %)	-	20 021 (0,6 %)	-	0
Til saman	438 (100 %)	1 374 (100 %)	1 997 920 (100 %)	3 481 547 (100 %)	111	222

Tabell 3: Storleiken på den norske delen av Nordisk dialektkorpus versus det norske LIA-korpuset

Ein viktig skilnad mellom korpusa er elles at der materialet i NDK i hovudsak vart samla inn på ein koordinert og systematisk måte i ein relativt kort periode mellom 2005 og 2010, er LIA-korpuset bygd opp av eldre opptak gjort til ulike tider, på ulike måtar og til ulike formål. Såleis er NDK eit korpus med synkront materiale, rett nok med to alderskategoriar, medan LIA-korpuset har ein diakron dimensjon med talarar fødde frå midten av 1800-talet til midten av 1900-talet.

I prinsippet opnar det for at me kan gjera undersøkingar av korleis syntaksen i *kv*-spørsmål har utvikla seg i norske dialektar. I praksis krev det ein stor arbeidsinnsats, for sjølv om det er mogleg å spesifisera både fødselsår og opptaksår i søkegrensesnittet, kan ein per i dag ikkje velja heile periodar, til dømes tiår. Me valde difor å konsentrera oss om å gjenta dei same søka som i Vangsnæs og Westergaard (2014), i denne omgangen utan å fanga eventuelle diakrone aspekt innanfor LIA-materialet.

Formatet for søka i Vangsnæs og Westergaard (2014) kan framstillast som følgjer med spesifikasjonen at det ikkje skal vera nokon ord mellom ledda i søkestrengane:

- (3) a. <segmentinitialt 'KV'> + <'ikkje-verb'>
 b. <#> + <'KV'> + <'ikkje-verb'>

- c. <segmentinitialt 'KV'> + <'verb'>
- d. <#> + <'KV'> + <'verb'>

Bakgrunnen for å bruka taggane <segmentinitialt> og <#> var å unngå flest mogleg tilfelle av underordna *kv*-setningar i trefflista. Talemåls materialet i korpusa har ikkje nokon tagg for kategorien «setning», men «segment» er ei talespråkleg eining som kjem nær dette, og det er større sjanse for at eit segmentinitialt *kv*-ord innleier ei hovudsetning enn ei leddsetning. Taggen # markerer pause, og igjen er det meir sannsynleg at eit *kv*-ord som kjem rett etter ein pause, innleier ei hovudsetning enn ei leddsetning.

Sjølv desse grepa ga ei overgenerering på ca. 40 prosent i NDK-materialet i form av leddsetningar, ellipsar (manglande verb), ekko-spørsmål og så vidare. For undersøkinga av LIA-korpuset gjorde me ei lita endring ved at me la til <?> i søka i (3b) og (3d), og me tillét 0-20 ord mellom <±verb> og <?>. Spørsmålsteiknet vert nytta i transkripsjonen, men naturleg nok berre i hovudsetningsspørsmål slik som i skriftspråket, og ikkje etter underordna spørsmål.⁵

I det som følgjer, presenterer me no først resultatata for dei tre korte *kv*-uttrykka *kva*, *kven* og *kor/kvar* i LIA-korpuset i tabellar, der tala er brotne ned på dei fire hovuddialektområda i Mæhlum og Røyne-

⁵ Det kan sjå ut som at tillegget av spørsmålsteiknet reduserte overgenereringa ein del, samtidig som bruken av taggen «segment» ikkje synest å ha hatt nokon effekt på overgenereringa: Som me ser av bruttoresultata for dei fire søka på *kva* ± V2 i LIA-korpuset, viste i (i), er det massiv overgenerering i søket etter ikkje-V2 i (i-a) med berre 23,3 prosent relevante treff).

- (i) a. <segmentinitialt 'kva'> | 0 | <'ikkje-verb'>
967 treff; 225 relevante (23,3 %)
- b. <#> | 0 | <'kva'> | 0 | <'ikkje-verb'> | 0-20 | <?>
115 treff; 83 relevante (72,2 %)
- c. <segmentinitialt 'kva'> | 0 | <'verb'>
318 treff; 241 relevante (75,8 %)
- d. <#> | 0 | <'kva'> | 0 | <'verb'> | 0-20 | <?>
98 treff; 92 relevante (93,9 %)

Dette gir oss ein mistanke om at taggen <segment> er nytta annleis i LIA-transkripsjonen enn i NDK.

land (2012), det vil seia Nord-Noreg, Trøndelag, Vestlandet og Austlandet. I del 4.3 ser me så på andre *kv*-uttrykk.

4.2 Korte *kv*-ord

I NDK fann Vangsnes og Westergaard (2014) 660 tilfelle av *kv*-spørsmål innleidde med (pronomenet) *kva*, og fordelinga var 43 prosent V2 versus 57 prosent ikkje-V2. I LIA-korpuset har me funne 638 tilfelle, der 51 prosent har V2 og 49 prosent har ikkje-V2. Eitt av døma utan V2 er dette frå Lavangen i Troms:

- (4) ka e får låv så ikkje di fækk låv te ? (lavangen_uit_0303)
 ‘Kva eg får lov som ikkje dei fekk lov til?’

Kv-spørsmål innleidde med *kven* fann Vangsnes og Westergaard (2014) 111 tilfelle av i NDK, og fordelinga var 45 prosent V2 versus 55 prosent ikkje-V2. I LIA-korpuset har me funne nøyaktig like mange tilfelle, men fordelinga er 56 prosent V2 og 44 prosent ikkje-V2. Eitt av døma utan V2 er dette frå Åsane i Bergen:

- (5) kemm åkka har i gymm ? (aasane_uib_0701)
 ‘Kven de har i gym?’

Undersøkinga til Vangsnes og Westergaard (2014) fann 130 spørsmål etter stad i NDK, altså *kv*-spørsmål innleidde med *kvar/kor*, og fordelinga var 52,3 prosent V2 versus 47,7 prosent ikkje-V2. I LIA-korpuset har me funne 100 tilfelle der 49 prosent har V2 og 51 prosent har ikkje-V2. Eitt av døma utan V2 er dette frå Overhalla i Trøndelag:

- (6) ker a æ frå kjærrinja di ? (overhalla_ntnu_0103)
 ‘Kor ho er frå, kjerringa di?’

Tabell 4 presenterer det samla resultatet for *kv*-spørsmåla med dei tre korte *kv*-orda med vekt på tilfelle med ikkje-V2, både absolutte tal og prosentfordeling.

I NDK fann Vangsnes og Westergaard (2014) totalt 901 tilfelle av *kv*-spørsmål med dei korte spørjeorda *kva*, *kven*, *kor/kvar*, med ei for-

		Nord	Midt	Vest	Aust	Samla
<i>kva</i>	<i>N</i>	270	17	304	47	638
	-V2	235	10	61	4	310
	%	87 %	58,8 %	20,1 %	8,5 %	48,6 %
<i>kven</i>	<i>N</i>	33	0	61	17	111
	-V2	30	0	16	3	49
	%	90,9 %	0 %	26,2 %	17,7 %	44,1 %
<i>kvar/kor</i>	<i>N</i>	54	1	40	0	100
	-V2	43	1	7	0	51
	%	79,6 %	100 %	17,5 %	0 %	51 %
Samla	<i>N</i>	357	18	405	69	849
	-V2	308	11	84	7	410
	%	86,3 %	61,1 %	20,7 %	10,1 %	48,3 %

Tabell 4: *Kv*-spørsmål med korte spørjeord og ikkje-V2 i det norske LIA-korpuset

deling på 44,6 prosent V2 og 55,4 prosent ikkje-V2. I LIA har me altså funne til saman 849 tilfelle der fordelinga er 51,7 prosent V2 versus 48,3 prosent ikkje-V2.

På overordnad nivå er tala for dei to korpusa slåande like, både når det gjeld absolutte tal og prosentfordeling i det samla resultatet. At det er omtrent like mange treff, er interessant med tanke på at LIA-korpuset er nesten dobbelt så stort som NDK, og det fortel oss truleg noko om *kva* type materiale korpusa inneheld: Ein stor del av opptaka til NDK er frie samtalar mellom to og to informantar, og sjølv om det nok også førekjem slike samtalar i LIA-materialet, er det truleg ein større del intervjumateriale der informantane i mindre grad sjølve stiller spørsmål.

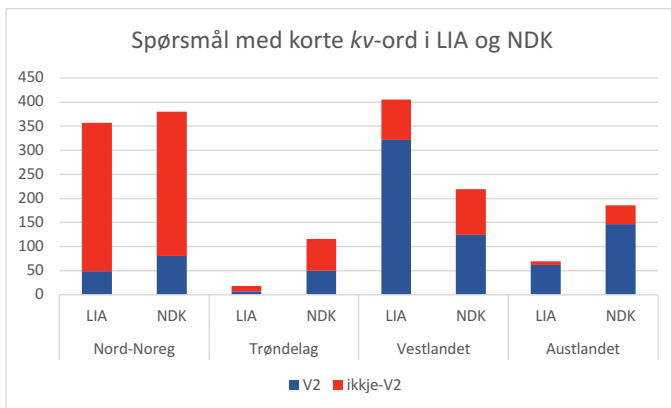
Når me går vidare og samanliknar tala landslut for landslut, kjem det fram fleire skilnader. Tabell 5 på neste side gir ein samla oversikt over den geografiske utbreiinga av treffa i dei to korpusa.

Tala i tabell 5 (neste side) viser for det første at det er ein annan balanse i NDK enn i LIA når det gjeld tilfang frå dei ulike landslutane. Dette kjem tydelegare fram i den grafiske framstillinga i figur 1 (neste side). Som me ser, er det svært få *kva*-spørsmål i LIA frå Trøndelag og ikkje så mange frå Austlandet heller. Den siste kolonnen i tabell 5 viser den prosentvise delen av ord i korpusa henta frå tabell 3 over, og sett mot den har det trønderske materialet berre 2,1 prosent

<i>kv/kven/kor +</i>		<i>V2</i>		<i>ikkje-V2</i>		<i>Samla</i>		% ord ⁶
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	
Nord	LIA	49	13,7	308	86,3	357	42,0	36
	NDK	81	21,3	299	78,7	380	42,2	30,1
Midt	LIA	7	38,9	11	61,1	18	2,1	8,6
	NDK	50	43,1	66	56,9	116	12,9	10,6
Vest	LIA	321	79,3	84	20,7	405	47,7	38,4
	NDK	124	56,6	95	43,4	219	24,3	30,7
Aust	LIA	62	89,9	7	10,1	69	8,1	16,4
	NDK	147	79,0	39	21,0	186	20,6	28,5
Samla	LIA	439	51,7	410	48,3	849	100	-
	NDK	402	44,6	499	55,4	901	100	-

Tabell 5: Samanlikning av $\pm V2$ i *kv*-spørsmål med korte *kv*-uttrykk i LIA og Nordisk dialektkorpus

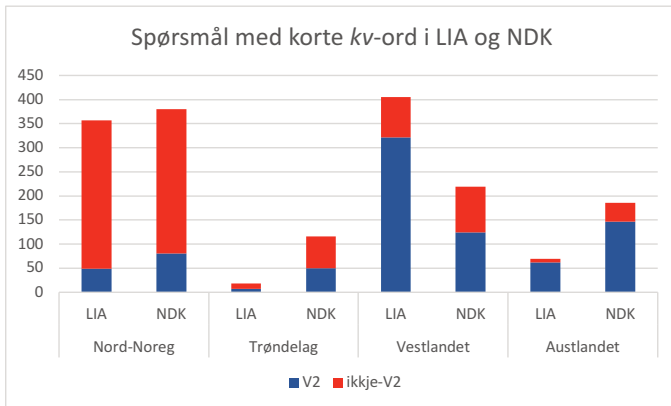
av *kv*-spørsmåla mot 8,6 prosent av det totale ordtilfanget i LIA, medan det er meir balansert med 12,9 prosent *kv*-spørsmål mot 10,6 prosent ordtilfang i NDK. For Austlandet er det lågare del *kv*-spørsmål enn ordtilfang i begge korpusa. For Nord-Noreg er det ein større del *kv*-spørsmål enn ordtilfang i begge korpusa, medan det for Vestlandet er ein større del *kv*-spørsmål enn ordtilfang i LIA-korpuset, men omvendt i NDK.

Figur 1: Den geografiske fordelinga av *kv*-spørsmål med korte *kv*-uttrykk i LIA og Nordisk dialektkorpus

Igjen synest det rimeleg å tru at desse skilnadene i tilfang – denne gongen mellom landslutane – kan skuldast skilnader i kva for type materiale som er transkribert og lagt inn i korpuset. At det er fleire spørsmål i det vestnorske LIA-materialet enn i NDK-materialet, er interessant med tanke på at det ganske omfattande materialet frå Talemålsundersøkelsen i Bergen frå slutten av 1970-talet inngår i korpuset. Mykje av dette materialet er frie samtalar mellom informantar.

Tala i tabell 5 viser elles at sjølv om det er ei ganske lik prosentvis fordeling mellom V2 og ikkje-V2 i dei to korpusa når ein ser heile materialet under eitt, er det nokre skilnader på regionalt nivå. Dette er grafisk framstilt i figur 2. Om me ser bort frå det trønderske og austnorske materialet som er så lite i LIA, kan me særleg merka oss at V2 er langt meir utbreidd i LIA enn i NDK i materialet frå Vestlandet. Omvendt er det noko meir ikkje-V2 i Nord-Noreg i LIA enn i NDK. Det er likevel vanskeleg å utan vidare fastslå om dette speglar ei eventuell diakron utvikling der ikkje-V2 over tid er vorte meir van-

Figur 2: Fordelinga mellom V2 og ikkje-V2 i kv-spørsmål med korte spørjeord i LIA-korpuset og Nordisk dialektkorpus

leg på Vestlandet. Det vil krevja både ein nærmare analyse av kor på Vestlandet tilfanget er frå og frå kva periodar/generasjonar.⁶

4.3 Andre kv-uttrykk

I søka våre i LIA-korpuset fann me 357 kv-spørsmål med komplekse kv-uttrykk, det vil seia kv-adverb som *korleis*, *kvifor*, *når* samt kv-frasar som til dømes *kor mange X*, *kva for ein Y* etc. Dette er kv-uttrykk som vert rekna som «komplekse» i morfologisk og/eller semantisk forstand, sjølv om det òg førekjem einstava variantar som *koss* (for ‘korleis’) og *når* der ulike variantar av *kva tid* og *kor tid* elles er vanlege i målføra.⁷ Berre 23 av treffa med komplekse kv-uttrykk hadde ikkje-V2, noko som tilsvarar 6,4 prosent. Dette er ikkje ulikt funna i Vangsnes og Westergaard (2014), som fann ein andel på 7,2 prosent (39 av 538) komplekse kv-spørsmål utan V2.

Når me ser nærmare på treffa i LIA, har berre fem av dei 58 *når*-spørsmåla ikkje-V2. Fire er frå Nord-Noreg og eitt frå Vestlandet, og alle involverer samansette former: *ke/ka/ko/når* + *ti*. Det vestnorske dømet er dette frå Bergen:

- (7) ko ti de går bussær no ? (bergen_uib_2901)
 ‘Kor tid det går bussar no?’

For *kvifor* finn me til saman berre 11 hovudsetningsspørsmål i LIA, og samtlege har V2.

⁶ Eit raskt og omtrentleg estimat tilseier at om lag 20 prosent av informantane og 24 prosent av tilfanget frå Agder til Møre i korpuset er frå dagens Bergen kommune, og det meste av dette er nok materialet frå Talemålsundersøkelsen i Bergen. No er ikkje kv-spørsmål utan V2 heilt ukjent frå bergensmålet: Lie (1992, 65f) nemner heimlar og informantstadfestingar frå Bergen, men i NSD-materialet blir testsetninga *Kva du heiter?* unisont avvist (skår 1) av alle dei fire informantane frå Bergen, samtidig som testsetninga *Kven som sel fiskeutstyr her i bygda?* vert godteken (skår 5) av alle.

⁷ I mange norske dialektar er det eit skilje mellom kv-uttrykket *når* (*kva tid*, *kor tid*) og subjunksjonen *når* som innleier temporale leddsetningar, jf. også skiljet i dansk mellom *hvornår* (kv-uttrykk) og *når* (subjunksjon).

Sjå elles Vangsnes (2008) for ein analyse av ulike former for ‘korleis’, der einstava former som *koss* vert hevda å ha ein underliggjande kompleks morfologisk struktur.

Måtespørsmål med ulike former av *korleis* er det 122 døme på i LIA-korpuset, og berre to av desse har ikkje-V2, eitt frå nordnorsk og eitt frå vestnorsk. Dei to døma er desse:

- (8) kodann du klæmmstet ann å ? (bergen_uib_2903)
 ‘Korleis du klemstra han då?’
- (9) kolls’n de høvvdde att du fikk bare enn gut ? (lyngen_uit_1201)
 ‘Korleis det høvde at du fekk berre ein gut?’

Kv-spørsmål med utbygde nominalfrasar som *kv*-ledd er det totalt 68 av i våre LIA-søk. Av desse har 11 ikkje-V2, ni frå vestnorsk og to frå nordnorsk, og åtte av dei vestnorske døma er produserte av ein og same informant frå Volda, mellom anna det følgjande.

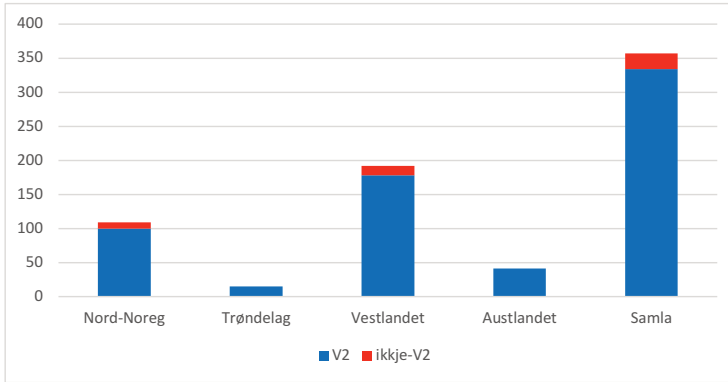
- (10) ka veg du sykkla då ? (volda_uib_0104)
 ‘Kva veg du sykklar, då?’

Gradsspørsmål med *kv*-uttrykk finn me i alt 99 av i LIA. Fem av desse har ikkje-V2, to frå nordnorsk og tre frå vestnorsk. To vestnorske døme er viste her.

- (11) ko mannge så bakkte då ? (fana_uib_0401)
 ‘Kor mange som bakte då?’
- (12) ko mannge leiva me hadde ? (lindaas_uib_0202)
 ‘Kor mange leivar me hadde?’

Me har altså funne til saman 23 døme på komplekse *kv*-uttrykk med ikkje-V2 i LIA-korpuset. Figur 3 (neste side) viser den geografiske utbreiinga av alle dei 357 *kv*-spørsmåla med komplekse *kv*-uttrykk, og som me ser, er delen ikkje-V2 særst liten.⁸

⁸ For alle (dei få) tilfella med ikkje-V2 er det snakk om eit *kv*-uttrykk med to eller fleire stavingar, og når det gjeld einstava variantar av *når* og *korleis*, er dei alt i alt i eit mindretal: 7 av totalt 58 *når*-spørsmål som har den einstava varianten *når*, medan det er 15 av totalt 122 *korleis*-spørsmål som har ein av dei einstava variantane *koss*, *køss*, *kess* eller *voss*. Alle dei einstava variantane står altså i spørsmål med V2-ordstilling.

Figur 3: *Kv*-spørsmål med komplekse *kv*-uttrykk i LIA-korpuset fordelt på landslutar

4.4 Oppsummering LIA versus NDK

Når me legg saman tala for korte og komplekse *kv*-uttrykk i *kv*-spørsmål med V2 i LIA-korpuset, får me til saman 433 tilfelle. Det samla talet hovudsetningsspørsmål med *kv*-ledd er 1206.

Me kan no utvida tabell 1 med tal frå LIA-korpuset slik at me får den samla oversikta i tabell 6 (neste side). På overordna nivå er det mykje som er likt. Det er nesten like mange *kv*-spørsmål i LIA (1206) som i NDK (1332). Det er litt meir V2 i LIA enn i NDK, og dette fordeler seg ganske jamt ut over dei ulike *kv*-uttrykka. Den største skilnaden mellom korpusa finn me for *når*-spørsmål med 18 prosentpoeng færre ikkje-V2 i LIA, men tala er forholdsvis små. Det er også ein skilnad for *kva*-spørsmål med 8,4 prosentpoeng færre ikkje-V2 i LIA, og her er det rikeleg med døme.

Som me har vore inne på i løpet av framstillinga, er det vanskeleg å seia noko om den diakrone utviklinga av spørsmålet om \pm V2 i *kv*-spørsmål i norske dialektar utan ein nærmare analyse av tilfanget i LIA versus NDK. Tilfanget i LIA er langt meir heterogent enn i NDK både når det gjeld kronologi og type materiale, og me har også peikt på at det er ein skeivare balanse mellom landslutane enn i NDK. Me har i denne undersøkinga ikkje gått vidare med slike analysar, men me ser heilt klart at det er eit potensial for det, særleg når det gjeld

		<i>N</i>	<i>V2</i>	<i>Ikkje-V2</i>
<i>kva</i>	LIA	638	51,4 %	48,6 %
	NDK	660	43,0 %	57,0 %
<i>kven</i>	LIA	111	55,9 %	44,1 %
	NDK	111	45,0 %	55,0 %
<i>kor/kvar</i>	LIA	100	49,0 %	51,0 %
	NDK	130	52,3 %	47,7 %
<i>når</i>	LIA	58	91,4 %	8,6 %
	NDK	79	73,4 %	26,6 %
<i>kvifor</i>	LIA	11	100,0 %	0,0 %
	NDK	47	97,9 %	2,1 %
<i>korleis</i>	LIA	121	98,3 %	1,7 %
	NDK	128	93,0 %	7,0 %
<i>kv-XP</i>	LIA	167	90,4 %	9,6 %
	NDK	177	95,5 %	4,5 %
Samla	LIA	1206	64,1 %	35,9 %
	NDK	1332	59,6 %	40,4 %

Tabell 6: Samanlikning av *kv*-spørsmål $\pm V2$ i LIA-korpuset og Nordisk dialektsyntaks

dei korte spørjeorda, og særleg når det gjeld Vestlandet og Nord-Noreg, der det er eit rikt tilfang av materiale og der det såleis vil gi meining å sortera materialet nærmare til mindre område innanfor desse regionane. Ikkje minst når det gjeld Vestlandet, kan dette vera av stor interesse i og med at materialet samla i ScanDiaSyn-prosjektet (NDK og NSD-databasen; sjå Westergaard et al. 2012, 2017) tilseier at det er ein god del variasjon innanfor det vestnorske dialektområdet.

5 Konklusjon

I denne undersøkinga har me replikert den korpusundersøkinga av syntaksen i *kv*-spørsmål i norske dialektar som er rapportert i Vangnes og Westergaard (2014). Korpuset den gongen var den norske delen av Nordisk dialektkorpus. I dette arbeidet har me undersøkt det norske LIA-korpuset. Hovudspørsmålet for undersøkinga har vore om resultatata frå LIA-korpuset utfyller eller utfordrar eksisterande kunnskap om fenomenet.

Om me tek utgangspunkt i hovudfunna frå Vangsnes og Westergaard (op. cit.) vist til i innleiinga, er hovudsvaret at undersøkinga av LIA-materialet langt på veg stadfestar det biletet som kjem fram der. Manglande V2 i *kv*-spørsmål førekjem i alle fire hovuddelar av det norske dialektlandskapet (Mæhlum og Røyneland 2012), og totalfordelinga mellom V2 og ikkje-V2 er omtrent 50/50. Vidare er det som i NDK først og fremst i spørsmål med dei korte *kv*-uttrykka *kva*, *kven* og *kor/kvar* at ein finn ikkje-V2 – i spørsmål med andre, morfologisk og/eller semantisk komplekse *kv*-uttrykk er V2 den langt vanlegaste ordstillinga (alltid > 10 %). LIA-materialet viser elles til liks med NDK-materialet at ikkje-V2 er den vanlegaste ordstillinga i Nord-Noreg og at dette endrar seg etter kvart som ein går sørover til Trøndelag, Vestlandet og vidare til Austlandet. Rett nok har me peikt på at det er ein skeiv balanse i tilfanget i LIA ved at det er langt mindre materiale frå Trøndelag og Austlandet enn tilfellet er i NDK.

Ein potensielt interessant skilnad mellom LIA og NDK gjeld det vestnorske materialet. Her er det samla talet på *kv*-spørsmål i LIA omtrent dobbelt så stort som i NDK, og me ser samtidig at det i prosentpoeng er omtrent halvparten så mange tilfelle med ikkje-V2: 20,5 prosent i LIA mot 43,3 prosent i NDK. Dette kan tyda på at strukturen med ikkje-V2 har vorte vanlegare på Vestlandet over tid. Men for å validera dette må det gjennomførast både geografiske og kronologiske analysar av LIA-materialet, og samanlikningar mellom LIA og NDK må gjerast innanfor mindre avgrensa område på Vestlandet. Det har me ikkje gjort i denne omgangen, og det er òg eit spørsmål om LIA-materialet vil vera stort nok til at ein kan seia noko klart om det.

I det heile er det ei utfordring for denne komparative undersøkinga av Nordisk dialektkorpus og LIA-korpuset at tilfanget i sistnemnde er langt meir heterogent både i tidsdjupn, geografi og materialtype. Der NDK-materialet er samla inn systematisk etter ein felles metode med intervju og samtalar frå fire informantar frå ulike stader jamt fordelt ut over landet, er LIA-materialet sett saman av transkriberte opptak av informantar fødde innanfor eit tidsspenn på over hundre år, og sjølv om det er materiale frå dobbelt så mange stader i landet, varierer det i mengde kor mykje ein har frå dei ulike stadene. Samanlikna med NDK-materialet er det særleg påfallande at det er lite austnorsk materiale i LIA.

Når det vidare er omtrent like mange *kv*-spørsmål i LIA som i NDK trass i at LIA-korpuset i storleik (tal på ord) er nesten dobbelt så stort, fortel det oss truleg noko om ein viktig skilnad når det gjeld type materiale: NDK-korpuset inneheld nok ein større andel frie samtalar der spørsmål mellom deltakarane inngår som ein naturleg del. Me har dessutan sett at det er få døme på *kv*-spørsmål frå Trøndelag, noko me vel å tolka som at dette tilfanget i særleg liten grad omfattar frie samtalar.

Referansar

- Elstad, Kåre. 1982. Nordnorske dialektar. Tove Bull og Kjellaug Jetne (red.): *Nordnorsk. Språkarv og språkforhold i Nord-Noreg*. Oslo: Samlaget, 11–100.
- Fiva, Toril. 1996. Spørresetninger i Tromsø-dialekten. *Nordica Bergensia* 9, 139–155.
- Iversen, Ragnvald. 1918. *Syntaksen i Tromsø bymaal*. Kristiania: Bymaalslagets forlag.
- Johannessen, Janne Bondi, Joel Priestley, Kristin Hagen, Tor Anders Åfarli og Øystein A. Vangsnes. 2009. The Nordic Dialect Corpus – an advanced research tool. Jokinen, Kristiina og Eckhard Bick (red.): *Proceedings of the 17th Nordic Conference of Computational Linguistics NODALIDA 2009. NEALT Proceedings Series 4*.
- Lie, Svein. 1992. Ka du sei? *Maal og Minne* 1992, 62–77.
- Lindstad, Arne M., Anders Nøklestad, Janne Bondi Johannessen og Øystein A. Vangsnes. 2009. The Nordic Dialect Database: mapping microsyntactic variation in the Scandinavian languages. Jokinen, Kristiina og Eckhard Bick (red.): *NEALT Proceedings Series 4*.
- Lohndal, Terje, Marit Westergaard og Øystein A. Vangsnes. 2020. Verb Second in Norwegian: Variation and Acquisition. Rebecca Woods og Sam Wolfe (red.): *Rethinking V2*. Oxford University Press.
- Mæhlum, Brit og Unn Røyneland. 2012. *Det norske dialektlandskapet: Innføring i studiet av dialekter*. Cappelen Damm akademisk.

- Nilsen, Hilde. 1996. *Koffer dæm sir det?* Cand. Philol. avhandling, Universitetet i Tromsø.
- Nordgård, Torbjørn. 1985. *Word Order, Binding and the Empty Category Principle*. Cand. Philol. avhandling, Universitetet i Trondheim.
- Nordgård, Torbjørn. 1988. Omkring ordstilling i hv-spørsmål i norske dialekter. *Skriftserie fra Institutt for fonetikk og lingvistikk, Universitetet i Bergen* 33, 26–37.
- Sandøy, Helge. 1987. *Norsk dialektkunnskap*. Oslo: Novus.
- Sollid, Hilde. 2003. *Dialektsyntaks i Nordreisa: Språkdannelse og stabilisering i møtet mellom kvensk og norsk*. Doktoravhandling, Universitetet i Tromsø.
- Reite, André Midtskogseter. 2011. *Spørjing i skedsmokorsmålet: Undersøking og analyse av leddstilling og spørjeord i interrogative hovudsetningar i talemålet på Skedsmokorset*. Mastergradsoppgåve, NTNU.
- Rognes, Stig. 2011. *V2, V3, V4 (and maybe even more): The syntax of questions in the Rogaland dialects of Norwegian*. Mastergradsoppgåve, Universitetet i Oslo.
- Taraldsen, Knut Tarald. 1985. Ka du trur? Tove Bull og Anton Fjellstad (red.): *Heiderskrift til Kåre Elstad*, Universitetet i Tromsø, Institutt for språk og litteratur, 37–47.
- Taraldsen, Knut Tarald. 1986. On verb second and the functional content of syntactic categories. Hubert Haider og Martin Prinzhorn (red.): *Verb Second Phenomena in Germanic Languages*. Dordrecht: Foris, 7–25.
- Vangsnæs, Øystein A. 2004. On *wh*-questions and V2 across Norwegian dialects: a survey and some speculations. *Working Papers in Scandinavian Syntax* 73, 1–59.
- Vangsnæs, Øystein A. 2005. Microparameters for Norwegian *wh*-grammars. *Linguistic Variation Yearbook* 5. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins, 187–226.
- Vangsnæs, Øystein A. 2007a. ScanDiaSyn: Prosjektparaplyen *Nordisk dialekt syntaks*. Torben Arboe (red.): *Nordisk dialektologi og sociolingvistik*. Peter Skautrup Centeret for Jysk Dialektforskning, Århus Universitet, 54–72.

- Vangsnes, Øystein A. 2007b. Scandinavian Dialect Syntax (before and after) 2005. *Nordlyd* 34:1, 7–24.
- Vangsnes, Øystein A. 2008. Decomposing manner *how* in colloquial Scandinavian. *Studia Linguistica* 62(1), 119–141.
- Vangsnes, Øystein A. og Janne Bondi Johannessen. 2011. Nye nordiske isoglossar: Dialektforskning ved bruk av Nordic Syntactic Judgments Database (NSJD). *Svenska Landsmål och svenskt folkliv*, 69–78.
- Vangsnes, Øystein A. og Janne Bondi Johannessen. 2019. The Nordic research infrastructure for syntactic variation: Possibilities, limitations and achievements. *Glossa: A Journal of General Linguistics*, 4(1), 26. doi: <http://doi.org/10.5334/gjgl.708>
- Vangsnes, Øystein A. og Marit Westergaard. 2014. Ka korpuset fortæll? Om ordstilling i hv-spørsmål i norske dialekter. Janne Bondi Johannessen & Kristin Hagen (red.): *Språk i Norge og nabolanda. Ny forskning om talespråk*. Oslo: Novus, 133–151.
- Westendorp, Maud. 2018. New methodologies in the Nordic Syntax Database: Word order variation in Norwegian *wh*-questions. *Nordic Atlas of Language Structures (NALS) Journal* 3, 1–17.
- Westergaard, Marit R. 2003. Word order in *wh*-questions in a North Norwegian dialect: some evidence from an acquisition study. *Nordic Journal of Linguistics* 26(1), 81–109.
- Westergaard, Marit R. 2005. Optional word order in *wh*-questions in two Norwegian dialects: A diachronic analysis of synchronic variation. *Nordic Journal of Linguistics* 28(2), 269–296.
- Westergaard, Marit. 2009. Microvariation as Diachrony: A view from acquisition. *Journal of Comparative Germanic Linguistics*, 12(1), 49–79.
- Westergaard, Marit R. og Øystein A. Vangsnes. 2005. *Wh*-questions, V2, and the left periphery of three Norwegian dialects. *Journal of Comparative Germanic Linguistics* 8, 117–158.
- Westergaard, Marit, Øystein A. Vangsnes og Terje Lohndal. 2012. Norwegian *som*: The complementizer that climbed to the matrix Left Periphery and caused Verb Second violations. *Festskrift for Luigi Rizzi, CISCL (Centro Interdipartimentale di Studi Cognitivi sul Linguaggio)*.

- Westergaard, Marit, Øystein A. Vangsnes og Terje Lohndal. 2017. Variation and change in Norwegian *wh*-questions: The role of the complementizer *som*. *Linguistic Variation* 17(1), 8–43. doi 10.1075/lv.17.1.02wes.
- Åfarli, Tor. 1985. Absence of V2 effects in a dialect of Norwegian. *Working Papers in Scandinavian Syntax* 22, 1–21. Universitetet i Trondheim.
- Åfarli, Tor. 1986. Some syntactic structures in a dialect of Norwegian. *Working Papers in Linguistics* 3, 93–111. Universitetet Trondheim.

English summary

This study replicates a previous corpus-based investigation of *wh*-questions without V2 in Norwegian dialects. The former investigation was based on the Nordic Dialect Corpus (NDC), which comprises recordings from the period 2005–2010. The investigation in this paper is based on the Norwegian LIA corpus, where the material has been collected over a long period of time and where the balance between different parts of the country as well as type of recordings is somewhat different from the NDC. The data from the LIA corpus nevertheless by and large confirms the general impression from the NDC, which is (i) that non-V2 word order first and foremost is found with the short *wh*-words ‘what’, ‘who’ and ‘where’, and (ii) that the non-V2 order is most common in Northern Norwegian dialects and least common in Eastern Norwegian. A possible difference between the two corpora applies to the Western Norwegian material, which has about half as much non-V2 in LIA (20.5%) as in NDC (43.3%). This may indicate that the non-V2 structure has become more common over the years.

Øystein A. Vangsnes
 Institutt for språk og kultur
 UiT Noregs arktiske universitet
 oystein.vangsnes@uit.no
 og
 Høgskulen på Vestlandet
 (professor II)

Marit Westergaard
 Institutt for språk og kultur
 UiT Noregs arktiske universitet
 marit.westergaard@uit.no
 og
 Noregs teknisk-naturvitenskaplege
 universitet NTNU (professor II)